

Článek 14 Úmluvy upravuje nakládání s předmětem leasingu po dobu trvání leasingového vztahu. Úmluva umožňuje leasingovému poskytovateli coby vlastníku předmětu leasingu s předmětem leasingu nakládat; leasingový poskytovatel je však v tomto nakládání výrazně omezen svými povinnostmi vyplývajícími pro něj z leasingové smlouvy. Leasingový příjemce je s předmětem leasingu oprávněn disponovat pouze se souhlasem leasingového poskytovatele.

Stranou Úmluvy je i Česká republika, která k Úmluvě přistoupila již v roce 1990. Dosud však Úmluva nebyla ratifikována, a není tedy v České republice pramenem práva¹³⁰.

ZÁVĚR

Jak bylo v této práci již vícekrát uvedeno, český právní řád neobsahuje ucelenou soukromoprávní úpravu leasingu, resp. leasingové smlouvy. V odborné literatuře se lze relativně často setkat s názorem, že tento stav není na škodu věci a že právní úprava leasingu není v podstatě potřebná¹³¹. S těmito názory však lze polemizovat. Leasing je zcela běžný institut, při kterém vznikají smluvním stranám specifická práva a povinnosti. Vzhledem k tomu leasingová smlouva podle mého názoru do českého právního řádu patří a její úprava jako tzv. nominátní smlouvy je namístě. Absence základu úpravy leasingu v soukromém právu se promítá i do dalších předpisů, zejména veřejnoprávních. V těch jsou leasingové operace označovány různými pojmy (včetně označení vzbuzujících dojem, že

---

¹³⁰ Viz. <http://www.unidroit.org/english/implement/i-88-l.pdf>

¹³¹ Viz. Pelikánová, I.: Komentář k obchodnímu zákoníku, 4. díl, Linde Praha a.s., 1997, str. 350. Dále i v Doubrava, M.: Leasingová smlouva tuzemská i mezinárodní, LINDE nakladatelství s.r.o., 2003, str. 22.

leasing je pouze specifickým nájmem¹³²). Taková situace může způsobovat výkladové a aplikační problémy při používání daných předpisů či vést k pokusům o obcházení zákona. Příkladem, kdy různé používání pojmů pro leasingovou smlouvu způsobilo výkladové potíže, byl například spor o podřazení leasingových operací pod působnost zákona o spotřebitelském úvěru.

Citelně lze na absenci právní úpravy leasingu narazit i v základních soukromoprávních vztazích, které při leasingové operaci vznikají mezi leasingovým poskytovatelem, leasingovým příjemcem a dodavatelem předmětu leasingu. Nejistota ohledně jasného vymezení vzájemných práv a povinností přitom existuje jak na straně leasingového poskytovatele, tak i na straně leasingového příjemce. Blíže byla konkrétní problematická místa popsána v předchozích částech této práce. Typickým příkladem je uplatňování práv z vad předmětu leasingu, ohledně kterých by měla existovat jistota jak leasingového poskytovatele, že nebude odpovídat za vady předmětu leasingu a jeho povinnosti tak budou korespondovat s jeho postavením financujícího subjektu, tak i leasingového příjemce, že v případě výskytu vad předmětu leasingu má dostatečné právní nástroje, kterými se může domáhat jejich napravení. V opačném případě by leasing pro leasingového příjemce znamenal zbytečné znevýhodnění oproti situaci, kdy by danou věc financoval prostřednictvím úvěru. Na neexistenci právní úpravy leasingu lze narazit rovněž při řešení důsledků předčasného zániku předmětu leasingu a obecně při řešení finančního vyrovnání smluvních stran po předčasném ukončení leasingové smlouvy.

---

¹³² Např. termín „finanční pronájem s následnou koupí“ používaný v § 24 zákona o daních z příjmů.

Problémem může být v některých případech i skutečnost, že ze zřejmých důvodů na leasingovou smlouvu nepamatují některá ustanovení právních předpisů, která upravují specifické oblasti obchodního, resp. soukromého práva – příkladem je např. absence ustanovení, která by řešila zveřejnění leasingu podniku v obchodním rejstříku či udělení souhlasu s uzavřením smlouvy o leasingu podniku podle § 67a obchodního zákoníku.

Na druhou stranu nelze opomenout, že mnoho nejasností spjatých s leasingovou smlouvou odstranila již judikatura. Klíčová jsou zejména rozhodnutí Nejvyššího soudu, ve kterých je leasingová smlouva kvalifikována jako smlouva nepojmenovaná, přesněji řečeno rozhodnutí, kterými je judikováno, že leasingová smlouva není ani zčásti smlouvou nájemní. Domnívám se však, že odpovědi na otázky, které jsou pro leasing (který je navíc zcela běžným institutem) klíčové, by neměly být hledány v judikatuře. Úkolem soudů je aplikovat právo v konkrétních případech, popř. odstraňovat výkladové nejasnosti v právních předpisech, nikoliv nahrazovat zákonodárce v jeho činnosti. Opačný princip vede pouze k nepředvídatelnosti výsledků soudních sporů, jak se v oblasti leasingu i namnoze děje¹³³. Rovněž nelze pominout, že judikatura není vždy jednotná, zvláště srovnáme-li rozhodnutí soudů různých stupňů¹³⁴. Vyloučit nelze ani změny závěrů uvedených v soudních rozhodnutích, přičemž u judikatury z pochopitelných důvodů neexistuje zákaz retroaktivity jako

---

¹³³ Viz. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. listopadu 2005, sp.zn.: 32 Odo 1089/2004 (rozhodnutí uveřejněno na webových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz), ve kterém Nejvyšší soud nepřiznal leasingové společnosti právo na úhradu leasingových splátek, jejichž splatnost nastala po předčasném ukončení leasingové smlouvy. Toto rozhodnutí je přitom z doby, kdy již bylo jasně judikováno (viz. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 2003, sp. zn. 30 Cdo 2033/2002), že leasing je specifickým institutem, nikoliv nájmem.

¹³⁴ Např. ještě rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 8. března 2005, sp.zn. 2 Cmo 218/2004 kvalifikuje leasingovou smlouvu jako smlouvu smíšenou s prvky smlouvy nájemní (výňatek rozhodnutí byl součástí odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 2008, sp.zn.: 32 Odo 1289/2005).

u právních předpisů. To znamená, že subjekt, který uzavře leasingovou smlouvu s ohledem na judikaturu aktuální v čase uzavření leasingové smlouvy, může být takovou změnou judikatury následně „postižen“.

Problematická je i skutečnost, že přesto, že judikatura již podstatu leasingu poměrně jasně definovala, stále se objevují soudní rozhodnutí, která řeší dílčí věci spjaté s leasingem v rozporu s těmito východisky. Příkladem může být již zmíněné rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. listopadu 2005, sp.zn.: 32 Odo 1089/2004.

Důsledkem absence právní úpravy může být i značná rozdílnost leasingových smluv, které jsou uzavírány jednotlivými leasingovými společnostmi. To může vést k nejednotným představám o obsahu leasingu jako takového. Je však třeba říci, že v českém prostředí je obsah finančního leasingu vykládán poměrně jednotně, a to patrně i díky vlivu ČFLA. Klienti leasingových společností mají o tomto produktu poměrně přesné představy.

Jasnou právní úpravu soukromoprávní stránky finančního leasingu považují z výše uvedených důvodů za žádoucí, bez ohledu na obdobnou absenci úpravy finančního leasingu i v právních rádech většiny dalších evropských států. Je s podivem, že ani v návrhu nového občanského zákoníku se úprava leasingu, resp. leasingové smlouvy neobjevuje¹³⁵. Významným inspiračním zdrojem pro případnou právní úpravu finančního leasingu v České republice by se mohla stát

---

¹³⁵ V důvodové zprávě k návrhu občanského zákoníku, str. 338 (uveřejněno na webové adrese http://obcanskyzakonik.justice.cz/tiny-mce-storage/files/duvodova_zprava%20OZ_090108.pdf), je v souvislosti se spotřebitelskými smlouvami konstatováno, že leasingová smlouva je smlouvou nepojmenovanou.

například dosavadní práce UNIDROITU v této oblasti, zvláště pak její důraz na trojstrannost leasingové operace.